

**ELEVHÄLSOPLAN FÖR DEN
GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN
I PARGAS STAD**

Nämnden för fostran och utbildning 13.12.2023

§ 72

Inledning	3
1. Behovet och tillgängligheten av elevhälsotjänster	4
1.1 Behovet av elevhälsotjänster.....	4
1.2. Tillgängliga elevhälsotjänster.....	5
2. Skolgemenskapens åtgärder för att främja den gemensamma elevhälsan	7
2.1. Gemensam elevhälsa	7
2.2. Förebyggande elevhälsoarbete.....	8
2.3. De skolspecifika elevhälsogruppernas ledning, sammansättning och verksamhets sätt.....	10
2.4. Förebyggande av användning av tobaksvaror och andra rusmedel och hur man ingriper i användningen av dessa	11
2.5. Samarbetet vid och rutinerna för granskningen av sundheten och tryggheten i skolmiljön och välbefinnandet bland eleverna	11
3. Åtgärder för att tillhandahålla de stödinsatser som behövs inom individuell elevhälsa	12
3.1. Elevens rätt till elevhälsotjänster.....	12
3.2. Sektorövergripande expertgrupp	13
3.3. Dokumentering av individuella elevhälsoärenden	13
3.4. Anordnandet av nödvändig elevhälsa i samband med en disciplinär åtgärd eller att eleven förvägras att delta i undervisning.....	14
3.5. Samarbete vid omfattande hälsoundersökningar	14
3.6. Rutinerna för att meddela om specialdiet eller medicinering för eleven under skoldagen.....	14
4. Samarbetet med eleverna, vårdnadshavare, personal och andra aktörer.....	15
5. Planer för hur eleverna ska skyddas mot våld, mobbning och trakasserier	15

Inledning

Elevhälsans uppgift är att främja de studerandes hälsa, välbefinnande, inlärning och delaktighet. En viktig uppgift är att förebygga problem. Elevhälsan förverkligas genom den generellt inriktade elevhälsan och med individuella elevhälsotjänster.

Den generellt inriktade elevhälsan främjar välbefinnandet i studiegemenskapen, arbetar för en studiemiljö som är sund, trygg och tillgänglig, ordnar gemensam verksamhet och värnar om ett gynnsamt samarbete mellan hem och skola.

Utbildningsanordnaren följer upp hur skolorna följer elevhälsoplanen genom den mångprofessionella styrgruppen för elevhälsan, MONA-gruppens arbete (jmf. finska moniammatillinen ryhmä). MONA-gruppen består av representanter från fostran och bildning, sektorn för livskraft, välfärdsområdet samt sakkunniga från andra myndigheter. MONA-gruppen fungerar som en sektorsövergripande styrgruppen som ansvarar för planeringen, utvecklingen, styrningen och utvärderingen av utbildningsanordnarens elevhälsa. I skolornas elevhälsoarbete följer man med bl.a. Hälsa i skola resultat och skolornas egna välmåendeenkäter, i planeringen av verksamheten. Skolornas arbete för att främja skolnärvaro, förebygga skolfrånvaro och en beskrivning av hur man ingriper i och följer upp skolfrånvaro är en väsentlig del av skolans elevhälsoarbete. Planerna för detta arbete bifogas till den lokala läroplanen för grundläggande utbildning och till de årliga läsårsplanerna.

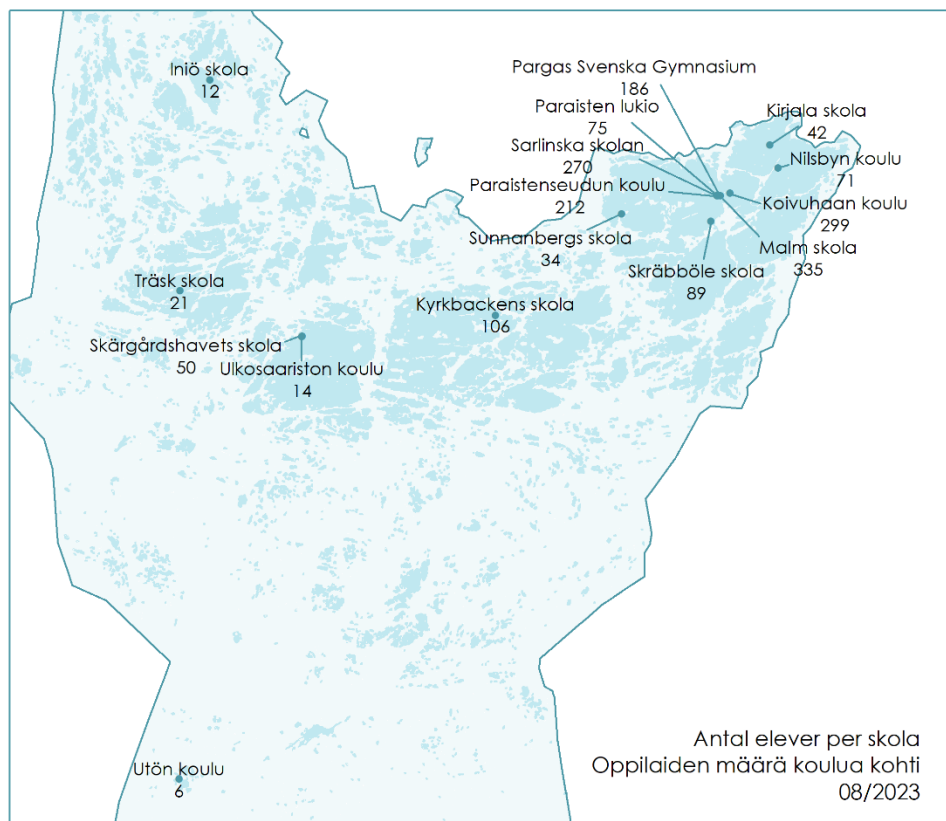
Utbildningsanordnarens elevhälsoplan fogas till kommunens välfärdsplan för barn och unga, som godkänns av stadsfullmäktige. Elevhälsoplanen uppdateras en gång per fullmäktigeperiod.

1. Behovet och tillgängligheten av elevhälsotjänster

1.1 Behovet av elevhälsotjänster

I Pargas finns 14 skolor inom grundläggande utbildning varav 4 är enhetsskolor. Det geografiskt splittrade området, de långa avstånden och antalet skolor behöver tas i beaktande med tanke på resurseringen.

Bild 1. Karta över grundskolorna samt antal elever i Pargas

På grund av vissa enheters litenhet specificeras inte antalet elever med intensifierat och särskilt stöd per skola, utan det totala antalet anges. Det totala antalet elever med intensifierat stöd är 217 och med särskilt stöd 171 (20.09.2023). I Koivuhaan koulu och Paraistenseudun koulu verkar Valmo-grupper (jmf. finska valmistavan opetuksen ryhmä). I den svenskspråkiga utbildningen sker den förberedande undervisningen som en del av den allmänna undervisningen. Det totala antalet elever i förberedande undervisning är 12 (20.09.2023).

Antalet elever med problematisk skolfrånvaro har ökat. Inom den svenskspråkiga utbildningen verkar en Fokus-klass där elever med särskilda behov av stöd och variation i undervisningsmiljön tillfälligt får sin undervisning. Fokus-klassen bygger på sektorövergripande samarbete i skolvardagen och tillgången till elevhälsopersonal är central. Inom den finskspråkiga utbildningen jobbar man mångprofessionellt bland annat med Elmeri och Mylly-Antin koulu.

Samarbete med sjukhusskolan vid ÅUCS sker vid behov och kräver likaså insatser från elevhälsan. Bl.a. konsulteras elevhälsopersonal regelbundet.

Elevhälsopersonalen deltar i det generellt inriktade elevhälsoarbetet i skolan. Det är viktigt att det förebyggande arbetet tas i beaktande vid resurseringen av personal. Därtill deltar elevhälsopersonalen i det individuellt inriktade elevhälsoarbetet som representant för den egna yrkesgruppen.

1.2. Tillgängliga elevhälsotjänster

Elevhälsotjänsterna i det tvåspråkiga serviceområdet 4, till vilket Pargas hör, omfattar lokalt 5,5 årsverken hälsovårdstjänster, 1,5 årsverken läkartjänster, 4,5 årsverken skolkuratortjänster, 4,5 årsverken psykologtjänster och 1 årsverke psykiatrisk sjukskötartjänst (20.09.2023). Dessa tjänster fördelas mellan såväl småbarnspedagogik, grundläggande utbildning och andra stadiets utbildningar på svenska och finska i Pargas, Nagu, Korpo, Houtskär och Iniö.

Bild 2. Tillgängliga resurser inom elevhälsan i Pargas läsåret 2023–24.

HÄLSOVÅRDARE	LÄKARE	KURATOR	PSYKOLOG	
Maria Salo	Sari Talja	Mikaela Dahlbacka	Mia Österback åk 1-2	MALMS SKOLA
			Nina Forstén-Lindman åk 3-6	SUNNANBERGS SKOLA
				KIRJALA SKOLA
Bodil Oksanen	Kia Mattila	Mika Wallin	Anja Seppälä & Rönholm	KOIVUHAAN KOULU
			Malin Rönholm	NILSBYNS KOULU
Sanny Danielsson		Mikaela Dahlbacka	Österback & Forstén-Lindman	SKRABBÖLE SKOLA
Kaisa v Zweybergk		Mika Wallin	Seppälä & Kullberg	PARAISTENSEUDUN KOULU
Sofia Aspelin		Petra Henriksson	Forstén-Lindman & Kullberg	SARLINSKA SKOLAN
Natalie Fagerholm		Christa Perämaa-Bredenber	Mia Österback åk 1-2	KYRKBACKENS SKOLA / NAGU
Carita Lindbom			(Nagu, Korpo, Houtskär)	SKÄRGÅRDHAVETS SKOLA / KORPO
			Nina Forstén-Lindman åk 3-6	ULKOSAARISTON KOULU / KORPPOO
		Johanna Karlsson		TRÄSK SKOLA / HOUTSKÄR
		Perämaa-Bredenber		UTÖN KOULU / UTÖ
Nina Grandell		Johanna Karlsson		INIÖ SKOLA / INIÖ

Enligt rekommendationer av Institutet för hälsa och välfärd skall en skolhälsovårdare ha högst 460 elever och en skolläkare högst 2100 elever. För skolkuratorer och skolpsykologer är antalet elever enligt lagen om elev- och studerandevård 9a§ per kurator vara högst 670 och per psykolog högst 780 elever. Elevhälsan uppfyller THLs rekommendationer om antalet elever/ yrkesgrupp i medeltal i samtliga yrkesgrupper.

Skolkuratorer

Till skolkuratorns arbetsuppgifter hör såväl det förebyggande elevhälsoarbetet som, att stödja elever som har utmaningar med skolgången, kamratrelationer, familjen, svårigheter som uppkommit till följd av sjukdom, kriser, en svår livssituation eller andra svårigheter.

Arbetsmetoderna kan vara t.ex. individuella samtal, gruppsamtal, arbete i klass eller observationer. I klassen kan skolkuratoren vara med och arbeta med gruppdynamik, främjandet av trivsel och gemenskap. Skolkuratoren kan även tillsammans med vårdnadshavare diskutera hemförhållanden samt frågor gällande fostran. Det finns möjlighet till distansmottagning och hembesök görs också enligt behov. Skolkuratoren är medlem i skolans elevhälsogrupp.

Skolkuratoren är skolans kontaktperson till barnskyddet och andra myndigheter i fall som berör elevhälsan. Kuratorn deltar vid behov i expertgruppsarbetet och konsultations- och utvärderingsteamet KONSTI, som handhas av Varha. En ledande skolkurator utses likaså av Varha.

Skolpsykologer

Skolpsykologen arbetar främst med elevernas utveckling, inläring och med frågor som berör psykisk hälsa. Skolpsykologen arbetar genom konsultation och direkt elevarbete samt genom kontakt med olika samarbetspartners. Skolpsykologen deltar vid behov i expertgruppsarbete och i konsultations- och utvärderingsteamet KONSTI. Skolpsykologen är medlem i skolans elevhälsogrupp och kan vid behov vara medlem i den pedagogiska stödgruppen, då beslut om stödnivå fattas.

Vid behov utreder skolpsykologen inläringssvårigheter eller andra kognitiva svårigheter.

Skolpsykologen bedömer också elevens psykiska välbefinnande samt erbjuder stödsamtal. Tillsammans med elevens vårdnadshavare och lärare görs en bedömning av situationen och eventuella stödåtgärder planeras. Skolpsykologen kan rekommendera eleven till vidare utredningar hos till exempel talterapeut och ergoterapeut, eller till neurologiska enheten och barn- eller ungdomspsykiatri. I de sistnämnda fallen går kontakten via konsultations- och utvärderingsteamet KONSTI.

Skolhälsovårdare

Till skolhälsovårdarens arbetsuppgifter hör hälsoundersökningar och rådgivningar i varje årskurs. I årskurserna 1, 5 och 8 skall hälsoundersökningen vara omfattande. Hälsorådgivning riktad till elever ska stödja och främja deras utveckling mot självständighet, ändamålsenlig studieförmåga, sunda levnadsvanor, god kondition, god psykisk hälsa samt förebygga mobbing. Skolhälsovårdaren är medlem i skolans elevhälsogrupp samt kontaktperson till det multiprofessionella konsultations- och utvärderingsteamet KONSTI. Därtill finns ett finskspråkigt regionalt KONSTI-nätverk inom stöd för lärande. Hälsovårdaren deltar vid behov i expertgruppsarbetet.

En psykiatrisk sjukskötare kompletterar elevhälsotjänsterna från och med september 2023.

I skolan kan också arbeta skolcoach och nepsycoach som är anställda av skolsektorn och som inte är en del av elevhälsotjänsterna.

2. Skolgemenskapens åtgärder för att främja den gemensamma elevhälsan

2.1. Gemensam elevhälsa

Till den gemensamma elevhälsan hör att följa upp, utvärdera och utveckla välbefinnandet i skolgemenskapen och elevgrupperna. Målet är fysisk, psykisk och social trygghet.

Skolans personal bär det huvudsakliga ansvaret för välbefinnandet i skolgemenskapen. Elevhälsoarbetet i skolan är en uppgift som hör till alla som arbetar i skolgemenskapen och alla som ansvarar för elevhälsotjänsterna. En viktig del av elevhälsan är att personalen inom olika yrkesgrupper konsulterar varandra. Eleverna och deras vårdnadshavare ska informeras om de elevhälsotjänster som finns att tillgå. De ska också handledas i att söka de elevhälsotjänster som de behöver.

Eleverna och vårdnadshavarna är viktiga samarbetsparter i arbetet. Likaså ska övriga myndigheter och aktörer som främjar barns och ungas välbefinnande involveras. Att elever och vårdnadshavare får vara delaktiga i frågor som berör det gemensamma elevhälsoarbetet stärker välbefinnandet. Ändamålet är att utveckla samhörigheten, omsorgen och en öppen växelverkan i skolan, vilket också hjälper till att förebygga och upptäcka problem i skolan.

Eleverna ska ges möjlighet att delta i beredningen av läroplanen och de planer som hänför sig till den. Varje skola kan också ha en elevkår/ett elevråd, matråd och miljöråd som består av skolans elever. I skolan kan även finnas andra viktiga elevgrupper som t.ex. vänelever, rastlekledare. Verksamheten är en del av läroplanen och planeras årligen vid uppgörandet av den skolvisa läsårsplanen. Elevgrupperna hörs innan läroplanen fastställs och innan andra beslut som väsentligt inverkar på elevernas ställning fattas. (GrUL 47 a §)

Eleven har rätt till en trygg studiemiljö vad berör såväl psykisk, fysisk och social trygghet.

Utgångspunkten för ordnandet av undervisningen är att garantera elevernas och personalens säkerhet i alla situationer. Skolans trivselprogram ska utarbetas i samarbete med eleverna, vårdnadshavarna och skolans personal.

Alla vuxna i skolan har ett gemensamt ansvar för elevernas välmående. I praktiken förutsätter detta gemensamma linjedragningar t.ex. i samband med möten och planeringsdagar för ingripande i konfliktsituationer. Till den gemensamma elevhälsan hör också omsorgen om skolbyggnad, undervisningsutrymmen och läromedel.

Likaså ingår förfaringssätt som gäller skoltransporter, datasäkerhet och förebyggande av olyckor. Skolan ska ha enhetliga förfaringssätt för undervisning i olika lärmiljöer och för att rasterna och säkerhetsanvisningar ska följas. Varje skola har en utsedd säkerhetsansvarig. Lärmiljön bör vara trygg också under perioder med praktisk arbetslivsorientering. Skolmiljön ska granskas och utvärderas med

regelbundna intervaller av myndigheten för miljöhälsovård. Inför olika typer av utflykter där elever rör sig utanför skolområdet görs en särskild säkerhetsplan, som godkänns av rektor.

2.2. Förebyggande elevhälsoarbete

Eleverna har enligt lag rätt till en trygg studiemiljö. I läroplanen för den grundläggande utbildningen benämns detta med rätt till såväl fysisk, psykisk, kulturell och social trygghet. Det förebyggande elevhälsoarbetet omfattar hela skolans verksamhet och grundar sig på de värderingar som man i skolan har.

Enligt forskning är skolan något som ungdomar benämner som mest stressande faktorn i livet. Det är inte enkelt att sätta fingret på vad det handlar om, skolan i sig innefattar många olika krav. Då man arbetar med kravanpassning för eleverna behöver syftet vara att skolvardagen blir hanterbar, begriplig och meningsfull. På det sättet stöder vi elevernas känsla av sammanhang, KASAM, som i hög grad har ett sammanhang med psykisk hälsa. Källa: Trygghet i skolan, Stiftelsen tryggare Sverige. Rapport 2021:1.

I skolvardagen betyder detta bl.a. att eleven har rätt till en lugn arbetsmiljö som främjar arbetsron, trygga relationer och enhetliga förfaringsätt och säkerhetsanvisningar. Skolmiljöns trygghet och hälsoaspekter skall följas upp systematiskt, likväl som välbefinnandet i skolgemenskapen.

Skoldagen börjar och slutar med att eleven tar sig till och från skolan. Skolvägen, samarbetet med skolskjutsar och kollektivtrafiken utgör en väsentlig trygghetsfaktor för eleven.

Genom att skolan utarbetar ordningsregler för skolan och en plan för att skydda elever mot våld, mobbning och trakasserier ökar man säkerheten och de gemensamma förfaringsätten. Ytterligare planer som handlar om att främja tryggheten i skolan är handledningsplan, räddningsplan, jämställdhets- och likabehandlingsplan samt krisplan. Till de vuxnas ansvar i skolan hör till att känna igen innebörden och förfaringsätten i planerna.

Tryggheten hänger ihop med hur en skola planeras, förvaltas och sköts. Att skolans fysiska struktur blir tydlig underlättar att hitta rätt både för elever och vuxna. Skolans inre miljö kan tydliggöras genom markeringar och tydlig skyltning vid huvudingången. Skolans inredning spelar en viktig roll i hur eleverna upplever den fysiska skolmiljön. En trivsamt miljö med bekväma och inbjudande material påverkar trygghetskänslan positivt.

Rasterna är de tillfällen då elever kan känna sig otrygga. Detta kan bero på att eleven inte vet vad som skall hända eller vad de skall göra, vilket påverkar deras känsla av kontroll. Under rasterna finns också en ökad risk för trängsel och lägre vuxennärvaro.

Trygghetsaspekten i skolan är i stor grad beroende av att de vuxna är närvarande och känner eleverna. Högre vuxennärvaro under rasterna ökar trygghetskänslan, det är flera trygga vuxna som observerar, pratar med eleverna och kan ingripa vid behov. Skolan gör upp ett schema för kustodieringar för alla raster. Skolgårdens gränser skall vara tydligt uttalade.

En annan aspekt på en trygg skola är att beakta elevens känsla av kontroll, d.v.s. förmåga att kontrollera händelseförlopp och beteenden. Den sociala kontrollen handlar om att skolans vuxna skall ha en god överblick över vad som händer. Elever upplever otrygghet där de vet att de vuxna inte har uppsikt.

Genom att informera eleverna om vad som händer i skolan och hur eleverna kan påverka detta, samt tillgängligheten till information stärker elevens trygghetskänsla och stärker det demokratiska arbetet i skolan. Information om stödtjänster och vilka vuxna elever kan vända sig till ökar individens känsla av trygghet.

Världshälsoorganisationen, WHO, definierar psykisk hälsa enligt följande: "ett tillstånd av psykiskt välbefinnande där varje individ kan förverkliga sina egna möjligheter, klara av vanliga påfrestningar, arbeta produktivt och bidra till det samhälle som hen lever i. Psykisk hälsa är alltså inte detsamma som frånvaron av psykisk sjukdom."

Skolan kan fungera som ett skydd mot psykisk ohälsa genom att skapa förutsättningar för att lyckas med skolarbete, främja och upprätthålla goda relationer mellan elever och vuxna. Skolans elevhälsoarbete skall stödja eleverna i att lyckas med detta genom att erbjuda tillräckligt stöd i inläringen och stödja eleverna i att kraven och förväntningarna är rimliga.

En central komponent i elevhälsoarbetet är kommunikationen mellan personal och elever i skolan. Varje elev behöver känna sig bekräftad och välkommen till skolan. De elever som av olika orsaker har behov av mer stöd och hjälp behöver få detta bekräftat och hjälp med att se hur de kan påverka sin situation mot det bättre. I klassrummet och i synnerhet under de tillfällen som undervisningen avviker från den normala, betyder god kommunikation att personalen är tydlig med att berätta vad eleverna skall göra, varför, med vem och hur länge. Instruktioner kan med fördel visualiseras. Genom god pedagogisk planering, genom att skapa goda hållbara relationer till eleverna och vid behov samarbete med elevhälsotjänsterna kan skolan främja den psykiska hälsan hos eleven och skapa förutsättningar för ett bättre liv. Ett avgångsbetyg från grundskolan minskar risken för fysisk och psykisk ohälsa senare i livet.

Den psykiska tryggheten innebär också att skolan skall arbeta med att öva på sociala färdigheter, känslohantering och delaktighet. Vi skall lära eleverna att visa omtanke om varandra, bemöta varandra med respekt och lyssna på varandra.

Skolfrånvaron är nära kopplad till det förebyggande elevhälsoarbetet. Målsättningen är att arbeta för att främja skolnärvaro och genom tidigt ingripande förebygga problematisk skolfrånvaro. Detta beskrivs närmare i Handlingsplanen för att främja skolnärvaro och förebygga skolfrånvaro.

Exempel på förebyggande elevhälsoarbete som görs i skolorna:

- överenskommelser om trivsel i skolan
- lektioner med välmående som tema
- välmåendeveckor
- introduagar
- temaraster
- skola i rörelse
- gemensamma samlingar och tillställningar
- utfärder

2.3. De skolspecifika elevhälsogruppernas ledning, sammansättning och verksamhetsätt

Elevhälsogruppen

Varje skola har en egen elevhälsogrupp som ansvarar för planeringen, utvecklingen, genomförandet och utvärderingen av skolans elevhälsoarbete. Gruppen kan också vara gemensam för flera skolor. Gruppens viktigaste uppgift är att främja välbefinnandet och säkerheten i skolan och i övrigt utveckla den gemensamma elevhälsan vid skolan. Elevhälsogruppen behandlar inte ärenden gällande enskilda elever.

Bild 3. Exempel på den skolvisa elevhälsogruppens sammansättning.

Rektor eller biträdande rektor/vicerektor fungerar som ordförande för elevhälsogruppen och gruppen består förslagsvis av:

- rektor
- skolhälsovårdare
- skolkurator
- skolpsykolog
- studiehandledare
- Sams-koordinator
- skolans säkerhetsansvariga
- representant för specialundervisningen

Gruppen kan även vid behov höra andra sakkunniga, t.ex. representant från elevkåren, lärare, vänelever, vårdnadshavare. Gruppen sammankommer minst 1-2ggr/termin.

Gruppens sammansättning framgår av den skolvisa läsårsplanen.

Elevhälsogruppen planerar verksamheten läsårsvis. Verksamhetsåret planeras under vårterminen inför det nya läsåret. I samband med planeringen av kommande verksamhetsår utvärderas och granskas tidigare verksamhet.

2.4. Förebyggande av användning av tobaksvaror och andra rusmedel och hur man ingriper i användningen av dessa

Hur man förebygger användning av tobaksvaror och andra rusmedel och hur man ingriper i dessa finns beskrivet i *Plan för ANDTS-arbete inom Pargas stads svenskspråkiga grundläggande utbildning*. Planen finns på Pargas stads hemsida.

2.5. Samarbetet vid och rutinerna för granskningen av sundheten och tryggheten i skolmiljön och välbefinnandet bland eleverna

Omfattande hälsoundersökningar för barn och elever i förskola och åk 1 sker genom intervju med vårdnadshavare samt utredning av hela familjens välbefinnande till den del det är nödvändigt för att vård och stöd skall kunna ordnas. Med vårdnadshavarens skriftliga samtycke kan den omfattande hälsoundersökningen inbegripa förskolepersonalens bedömning av hur eleven klarar sig i förskolan.

Inför de omfattande hälsoundersökningarna i årskurs 5 och 8 har THL:s frågeformulär skickats hem till föräldrarna att fyllas i. På besöket diskuteras svaren i det som berör skoltrivsel, skolarbete, fritid, kamratrelationer, hälsa och hälsovanor.

I den omfattande hälsoundersökningen i åk 8 bedöms elevens särskilda behov i fråga om yrkesval och fortsatta studier. Hälsoundersökningen görs i samarbete mellan skolhälsovårdare och skolläkare. Eventuella stödåtgärder kan planeras och eleven ges möjlighet till en privat diskussion med hälsovårdare och skolläkare.

Hos elever i årskurs 5 och 8 utförs det nationella datainsamlings- och responssystemet för fysisk funktionsförmåga Move!. Dessa resultat delges till skolhälsovårdare och används vid behov som diskussionsunderlag vid hälsoundersökningarna.

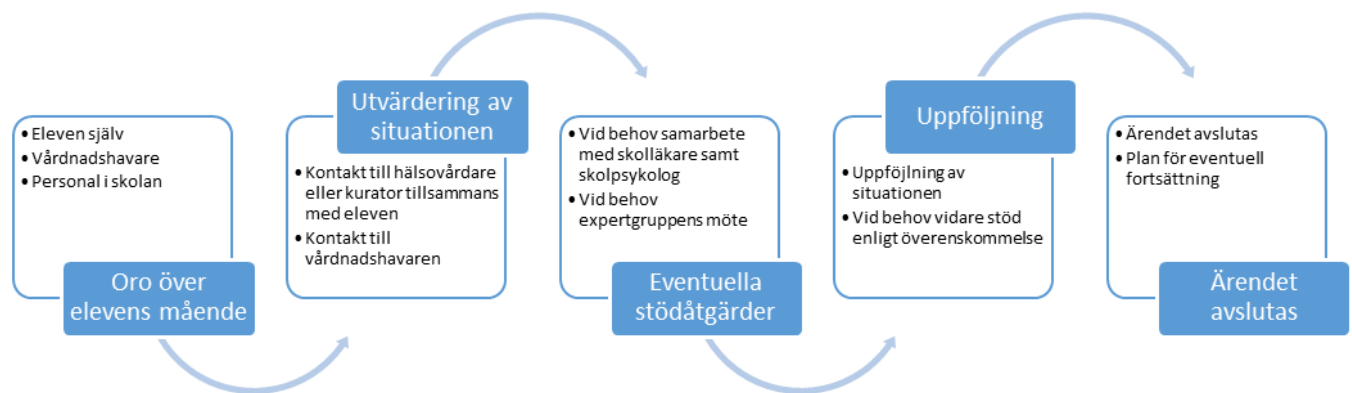
Hälsorådgivning och hälsoundersökningar i skolan ska ordnas så att också elevens vårdnadshavare har möjlighet att delta i dem. Vid behov görs en individuell plan för välbefinnande och hälsa tillsammans med eleven och vårdnadshavarna. Också en uppföljning av användandet av rusmedel kan göras.

Skolhälsovårdaren kan även sköta ärenden som gäller elevernas grundvaccineringar och övriga vaccinationer, skololycksfall, preventivmedelsrådgivning och skolhälsovårdaren finns till hands vid behov för elever med specifika sjukdomar som t.ex. diabetes. Skolhälsovårdaren samarbetar med övrig elevhälsopersonal, primär- och specialistsjukvård och tredje sektorn.

3. Åtgärder för att tillhandahålla de stödinsatser som behövs inom individuell elevhälsa

Målet med den individuella elevhälsan är att följa upp och främja elevens utveckling, hälsa, välbefinnande och lärande som helhet. Det är också viktigt att garantera tidigt stöd och förebygga problem. Elevernas individuella förutsättningar, resurser och behov ska beaktas när stöd från elevhälsotjänster planeras.

Bild 4. Processbeskrivning för individuella elevhälsan

Till den individuellt inriktade elevhälsan hör hälsovårdstjänster, psykolog- och kuratorstjänster för en enskild elev eller sektorsövergripande individuellt inriktade insatser som avgörs i expertgruppen. De omfattande hälsoundersökningar som genomförs inom skolhälsovården och andra återkommande kontroller är en del av den individuella elevhälsan. Sammanställningar från dylika undersökningar kan också användas för planering och genomförande av den gemensamma elevhälsan.

3.1. Elevens rätt till elevhälsotjänster

En elev har rätt till ett personligt samtal med en kurator eller psykolog inom sju arbetsdagar efter begäran. Ifall ärendet är brådskande ska eleven ha möjlighet till stödsamtal samma eller följande dag. Det är en yrkesperson som avgör vad som anses brådskande. På alla stadier ska det vara möjligt att besöka skolhälsovårdaren utan tidsbeställning.

Eleverna hittar informationen om elevvårdstjänsterna på skolans anslagstavla eller vid elevhälsans mottagningsrum. Eleverna får också muntlig information i samband med läsårsstarten. Därtill finns informationen på Wilma och på stadens och Varhas hemsidor www.varha.fi.

Individuell elevhälsa förutsätter alltid elevens och vid behov vårdnadshavarens samtycke. Fortsatt elevhälsoarbete sker alltid i samarbete med vårdnadshavare ifall eleven inte motsätter sig informationsutbyte. Elevens åsikter och egna önskemål gällande åtgärder och lösningar som berör

honom eller henne ska tas i beaktande i enlighet med elevens ålder, utveckling och övriga personliga förutsättningar.

Vårdnadshavarna kan aldrig förbjuda en minderårig att anlita elevhälsotjänster. Vid behov ska eleven hänvisas till andra elevhälsotjänster eller annan verksamhet som stöder barn och unga.

3.2. Sektorövergripande expertgrupp

Då ett elevhälsoärende som berör en enskild elev eller en viss elevgrupp behandlas, sammankallas en sektorsövergripande expertgrupp. Gruppen sammankallas av den person som är orolig över elevens situation. Expertgruppen utreder stödbehovet och ordnar elevhälsotjänster för eleven eller eleverna. Det skriftliga samtycket begärs via Wilma och vårdnadshavarna ger sitt samtycke likaså via Wilma. Detta noteras i Wilma i samband med dokumentationen av expertgruppsmötet. Gruppen sammankallas av den person som ärendet enligt arbetsuppgifterna hör till. Inom gruppen utses en ansvarsperson som för anteckningar. Gruppens yrkesövergripande sammansättning bestäms från fall till fall och utgående från ärendet som behandlas.

Medlemmar i expertgruppen kan t.ex. vara:

- skolkurator
- skolhälsovårdare
- skolpsykolog
- elev- eller studiehandledare
- klasslärare eller klassföreståndare
- annan lärare som är viktig i den aktuella situationen
- behövliga samarbetsparter eller elevens närstående (förutsätter specifikt skriftligt samtycke)

3.3. Dokumentering av individuella elevhälsoärenden

Elevhälsoärenden dokumenteras i Wilma under memofliken, expertgruppsmöte. Gruppen kommer överens om vem som för anteckningar.

PM på Wilma ska innehålla följande uppgifter:

- barnets namn, personbeteckning, hemkommun och kontaktinformation
- vårdnadshavare eller annan laglig företrädares namn och kontaktinformation
- datum för dokumentering, vem dokumenterade samt tjänsteställning
- vem som deltagit i mötet
- vad ärendet gäller och vem som inlett ärendet
- vilka åtgärder som vidtagits medan elevens situation har utretts, såsom utlåtanden, undersökningar och utredningar
- vilka åtgärder som vidtagits, såsom samarbete med olika parter samt tidigare och nuvarande stödåtgärder
- uppgifter om behandlingen av ärendet vid gruppens möte, mötesbeslut och plan för genomförande av beslut
- vem som ansvarar för genomförande och uppföljning

Uppgifter som införts i Wilma och som gäller ett enskilt barn är sekretessbelagda. Om uppgifter i ett protokoll från ett expertgruppsmöte lämnas ut till utomstående, ska det i handlingen dessutom antecknas vilka uppgifter som lämnats ut, till vem och på vilka grunder.

Utbildningsanordnaren ska i egenskap av arkivbildare ha en arkiveringsplan där bestämmelser om förfaringssätt och tider finns beskrivna. För utbildningsväsendet finns en arkivplan.

En medlem i expertgruppen får inte använda de sekretessbelagda uppgifter han eller hon får tillgång till som medlem i gruppen för något annat ändamål än elevhälsa. Det finns inga lagliga hinder för att t.ex. rektorn deltar i expertgruppens arbete, men hen skall inte vara en självskriven medlem utan deltar då det föreligger ett klart behov. Administrativa beslut gällande en elev som behandlats i expertgruppen får inte grunda sig på de sekretessbelagda uppgifter som framkommit i expertgruppens arbete. Om rektorn är medlem i expertgruppen kan hen inte fatta administrativa beslut som gäller ifrågavarande elev.

3.4. Anordnandet av nödvändig elevhälsa i samband med en disciplinär åtgärd eller att eleven förvägras att delta i undervisning

En elev ska utföra sina uppgifter samvetsgrant och uppträda korrekt. En elev skall låta bli att mobba eller diskriminera, samt handla så att eleven inte äventyrar andra elevers, skolgemenskapens eller studiemiljöns säkerhet eller hälsa. Utbildningsanordnaren ska se till att nödvändig elevhälsa ordnas för en elev som tilldelats ett disciplinärt straff (skriftlig varning och avstängning). Detta gäller även elever som förvägras rätt att delta i undervisning för resten av lektionen eller skoldagen. På samma grunder kan eleven förvägras undervisning även nästa skoldag, om utbildningsanordnaren behöver tid för att planera återgången till skolan. En skriftlig plan uppgörs för återgången till undervisningen. Rektorn ansvarar för att eleven får behövlig elevhälsa och rektor kontaktar elevhälsan.

3.5. Samarbete vid omfattande hälsoundersökningar

Vid behov konsulteras läraren vid den omfattande hälsoundersökningen i årskurs 1,5 och 8. Det är viktigt att läraren framför eventuell oro i ett tidigt skede.

3.6. Rutinerna för att meddela om specialdiet eller medicinering för eleven under skoldagen

Om en elev har behov av specialdiet p.g.a. medicinska orsaker skriver skolhälsovården ett intyg som ges till rektor, som beställer maten. Intygen uppbevaras i pappersform hos rektor, som för över intyget till följande stadium. I samband med den årliga hälsoundersökningen uppdateras intyget vid behov. Eleven bestämmer själv om specialdiet p.g.a. etiska orsaker.

Utbildningsanordnaren har en godkänd läkemedelsplan i vilken förfaringssätten beskrivs. Planen uppdateras vid behov.

4. Samarbetet med eleverna, vårdnadshavare, personal och andra aktörer

Då utbildningsanordnarens elevhälsoplan utarbetas ska eleverna, vårdnadshavarna och personalgrupper ta del av planen och kommentera den. I arbetsgruppen för uppgörande av denna plan har funnits representanter för den pedagogiska personalen, från administrationen och för elevhälsan.

Skolornas elevhälsogrupp ansvarar för genomförandet av den gemensamma elevhälsan i skolan. Eleverna, vårdnadshavarna och olika personalgrupper kan vara representerade i gruppen och kan på så sätt påverka elevhälsoarbetet i skolan.

Vårdnadshavarna informeras om elevhälsoarbetet på föräldramöten. Elevhälsoplanen samt skolans andra planer finns publicerade på stadens hemsidor, www.pargas.fi.

Fortbildningar och informationsmöten för personalen hålls på skolnivå eller gemensamt för flera skolor. När en nyanställd introduceras redogör rektor eller utsedd mentor för skolans elevhälsoarbete.Handledning erbjuds vid behov.

Skolpersonal och elevhälsopersonal samarbetar kring elevens lärande, välmående och utveckling. Elevhälsopersonal kan kallas till skolans pedagogiska stödgrupp som sakkunniga. Skolpersonalen kan konsultera elevhälsopersonalen i frågor som berör pedagogiska lösningar och stödformer.

Den mångprofessionella Mona-gruppen handhar ärenden i stöd av ungdomslagen § 9 och Lag om elev- och studerandehälsovård § 14. Gruppen handhar uppföljningen av välfärdsberättelsen till den del den berör barn och unga.

Elevhälsoplanen finns på stadens hemsida. Elever och personal informeras om planen och den finns tillgänglig både digitalt och i pappersform. Föräldrarna informeras om elevhälsoplanen på vårdnadshavarmöten.

5. Planer för hur eleverna ska skyddas mot våld, mobbning och trakasserier

Samtliga skolor i Pargas har planer för hur eleverna ska skyddas mot våld, mobbning och trakasserier. Planen för den svenskspråkiga grundläggande utbildningen är *Plan för att skydda eleven mot trakasserier, mobbning, diskriminering och våld* och för den finskspråkiga grundläggande utbildningen *Kiusaamisen vastainen toiminta kouluissa*. Planerna är godkända som separata dokument och finns på stadens hemsida. De finskspråkiga skolorna har även skolvisa planer inom ramen för det förebyggande arbetet mot mobbning.

För den svenskspråkiga grundläggande utbildningen finns utarbetat en krisplan. Krisplanen finns på stadens hemsida. För de finskspråkiga skolorna är krisplanen en del av läsårsplanen.